

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นหลักสูตรฝึกอบรมครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ทดสอบความแตกต่างและทดสอบเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ผลการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาพบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่จำเป็นสำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะโดยด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัด การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ที่ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงจะสามารถจัดการเรียน การสอนตามสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตร นอกจากนั้น

ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยา ทฤษฎีการเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียน การสอน ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาใช้ ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้าง ชี้งาน (Constructionism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) การจั ดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study) การจัดการเรียนรู้โดยใช้หมวก 6 ใบ (Six Thinking Hats) และการจัดการ เรียนรู้แบบ SSCS นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้เป็นอย่างดีแล้ว สมรรถนะสำคัญอีก อย่างหนึ่งที่ครูผู้สอนจะต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวเอง ได้แก่ด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อ การเลือกใช้สื่อและแหล่ง เรียนรู้ได้เหมาะสม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการ เรียนรู้ เรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียนและสมรรถนะด้าน คุณลักษณะ หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลให้ แสดงออกถึงความศรัทธาต่อวิชาชีพรู้ มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นใน การพัฒนาผู้เรียน และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นในเรื่องของการฝึกปฏิบัติ ควบคู่กับการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียนการประเมินผล ประเมินทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ

1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth) พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน ประกอบด้วยสมรรถนะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับครูผู้สอน ซึ่ง จะต้องนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้ พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของการ ปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

1.3 ผลการดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับองค์ประกอบ และแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบของหลักสูตร 9 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ

ของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) สมรรถนะสำคัญ 5) โครงร่างของหลักสูตร
6) เนื้อหาของหลักสูตร 7) กิจกรรมการฝึกอบรม 8) สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้และ
9) การวัดและประเมินผล

1.4 ผลการดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่าสมรรถนะที่สำคัญที่ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา
จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนา 3 ด้าน ดังนี้

1.4.1 ด้านความรู้ ประกอบด้วย

1.4.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.4.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

1.4.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตาม

สภาพจริง

1.4.1.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

1.4.1.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อและแหล่งเรียนรู้

1.4.1.6 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

1.4.2 ด้านทักษะ ประกอบด้วย

1.4.2.1 ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

1.4.2.2 ความสามารถในการสร้างสื่อ เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

ได้อย่างเหมาะสม

1.4.2.3 ความสามารถในการเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล

ได้เหมาะสม

1.4.2.4 ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.4.2.5 ความสามารถในการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

1.4.3 ด้านคุณลักษณะประกอบด้วย

1.4.3.1 ตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ

1.4.3.2 ปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ

1.4.3.3 รักและศรัทธาในวิชาชีพ

1.4.3.4 มีวินัยและความรับผิดชอบในวิชาชีพ

1.4.3.5 ดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม

1.4.3.6 ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.4.3.7 สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

1.5 ผลการดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับรูปแบบ

การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการ ควบคู่กับการปฏิบัติงานจริงในชั้นเรียน เป็นรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การศึกษาแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน และกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละสมรรถนะ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินยืนยันข้อมูลผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญพบว่า สมรรถนะที่กำหนดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.84 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านทักษะ ค่าเฉลี่ย 4.94 ด้านคุณลักษณะ ค่าเฉลี่ย 4.82 และด้านความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.80

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) การร่างหลักสูตร 2) การประเมินโครงสร้างหลักสูตร 3) การปรับปรุงหลักสูตรมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การร่างหลักสูตรฝึกอบรมจากการนำข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นมี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) สมรรถนะสำคัญ 5) โครงร่างของหลักสูตร 6) เนื้อหาของหลักสูตร 7) กิจกรรมการฝึกอบรม 8) สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้และ 9) การวัดและประเมินผลซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ความเป็นมาของหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนภายใต้หลักการจัดการเรียนรู้ที่

ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่น ดังนั้น การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและปฏิบัติเอง ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดอย่างอิสระ ได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ได้ฝึกทักษะกระบวนการในการค้นคว้าหาความรู้ การวางแผนการทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ (ลัดดา ภูเกียรติ, 2544, หน้า 64-65) ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน จะเน้นหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความจำ นักเรียนไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสนใจหรือความถนัดของตนเองรวมถึง การไม่ได้รับโอกาสที่จะใช้วิธีการหรือทักษะกระบวนการต่างๆ มาแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง ทำให้เด็กไม่ค่อยมีโอกาสในการคิดจึงคิดไม่ค่อยเป็น จากสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรมาแล้วหลายฉบับ

จากข้อสรุปปัญหาดังกล่าวในมุมมองของนักการศึกษาอย่าง ดร.สอง ชอง ซึ่งที่ปรึกษาด้านนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศรัฐเกาหลีใต้ มองว่า ผลการประเมินจาก PISA สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของเด็กไทยถึงกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ยังล้าหลังเนื่องจากการประเมินผลของ PISA เน้นการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ดังนั้น การเรียนการสอนของไทยที่ล้าหลัง จึงไม่สร้างการเรียนรู้ให้เด็กเกิดกระบวนการคิดไทยจึงไปไม่ถึงไหนเมื่อมีการวัดผลด้วยข้อสอบ PISA

นอกจากนี้บทสรุปจากที่ประชุมยังพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการศึกษาของไทยยังขาดการประเมินผลและวัดผลที่มีรายละเอียดเพราะที่ผ่านมาครุมีเครื่องมือไม่เพียงพอและไม่ได้ถูกพัฒนาให้มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีดังนั้นเมื่อมีมาตรฐานที่ละเอียดมากพอที่จะนำมาสู่หลักสูตรที่ชัดเจนและวิธีการว่าครูจะต้องสอนอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้นำมาสู่การจัดทำคู่มือการเรียนการสอน และแบบทดสอบในการประเมินการเรียนรู้มาตรฐานส่วนนี้ก็จะเป็นตัวกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กที่ชัดเจนขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ, 2555, ออนไลน์) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ทุกระดับการศึกษา ของปีการศึกษา 2555 ที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 ในภาพรวมส่วนใหญ่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ ได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 และจากการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในรอบที่ 1 และ 2 ที่ผ่านมา มาตรฐานที่

โรงเรียนไม่ผ่านการประเมินได้แก่มาตรฐานด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนและมาตรฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในขณะที่การทดสอบแห่งชาติ ที่ไทยมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ยังได้รับการออกแบบไม่ดีทำให้ไม่สามารถวัดระดับความสามารถของนักเรียนในหลายๆ ด้านได้ เช่นปัญหาของข้อสอบ O-NET ที่ยังขาดทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการแก้ปัญหาแต่ปัจจุบันเน้นวัดผลที่ความจำอย่างเดียวและระบบการสอบประเมินก็ไม่มีการจูงใจให้ผู้สอบมีความตั้งใจสอบเพราะการสอบ O-NET ในปัจจุบันเด็กบางคนไม่ทำข้อสอบจนผลคะแนนเป็นศูนย์แสดงให้เห็นว่าเด็กไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET ทำให้คะแนน O-NET ลดลงทั่วประเทศซึ่งที่ผ่านมาไทยไม่มีการประเมินผลเด็กนอกจากการสอบซึ่งแท้จริงแล้วครูก็สามารถประเมินเด็กได้จากในห้องเรียนและครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวัดระดับของนักเรียน

กระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสมดุลและมีความสุข เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและมุ่งเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ตามสภาพจริง ยึดหลักเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์ ประยุกต์มาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ที่กำหนดแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545, หน้า 12)

การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนซึ่งในปี ค.ศ. 1990 นักการศึกษาในสหรัฐอเมริกาต่างตระหนักว่านวัตกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาไม่สามารถพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนหรือแม้แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ จึงมีการปฏิรูปการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมุ่งเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามสภาพจริง กล่าวคือ เป็นผลสัมฤทธิ์ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน โดยได้กำหนดข้อบ่งชี้ของผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง (Authentic Achievement) คือผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนเป็นผู้ใช้วิธีการสืบสอบในเนื้อหาวิชา เพื่อสร้างความหมายและผู้เรียนจะต้องมีเป้าหมายในการทำงานที่แสดงถึงสมรรถนะที่มีคุณค่าหรือมีความหมายที่บ่งบอกในความสำเร็จของการเรียน (Newman et al. 1995 อ้างถึงในชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554, หน้า 7)

จากใจความสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนั้นต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนได้คิด ได้ทำจาก สถานการณ์ต่างๆ จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการต่างๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียน และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งได้เรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ชุมชนใกล้เคียงและมีอยู่ทั่วไป เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ ประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้ในการป้องกัน และแก้ปัญหาในชีวิตจริงให้ได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันยังไม่ส่งผลต่อสิ่ง เหล่านี้เท่าที่ควร มักจะมุ่งไปเพียงให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเท่านั้น จากผลการ ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งดำเนินการประเมินโดยสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีคุณภาพและมาตรฐานระดับดีน้อยที่สุด ร้อยละ 11.8 เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการ ประเมินคุณภาพด้านครูผู้สอน พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่าง มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพระดับดี เพียงร้อยละ 31.1 (สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2550, หน้า 81-96) และสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่า คุณภาพ ที่ต้องปรับปรุง ได้แก่คุณภาพด้านผู้เรียน ในเรื่องความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร ทักษะการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง และทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติ ที่ดีต่ออาชีพสุจริตมาตรฐานด้านครูผู้สอนที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ความสามารถของครู ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาโดยรวม ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานได้ ซึ่งมีเหตุปัจจัยมาจาก กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูที่ยังไม่สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญได้เท่าที่ควร รวมทั้งการบริหารจัดการของผู้บริหารก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เกิดปัญหาดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จึงเป็นหลักสูตรที่พัฒนาทักษะ กระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เป็นชั้นเรียนแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดจาก สถานการณ์จริงที่อยู่ใกล้ตัว ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วย

ตนเอง ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ การศึกษาไทยมีคุณภาพ และได้มาตรฐานระดับสากล คนไทยใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้ การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพราะครูเป็นคนที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยตรงกับเด็กให้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และตอบสนองตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.1.2 หลักการของหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะโดยมีหลักการดังต่อไปนี้

2.1.2.1 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2.1.1.2 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและของชุมชน

2.1.1.3 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ

2.1.1.4 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นกิจกรรมการปฏิบัติด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

2.1.1.5 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มีลักษณะการฝึกอบรมแบบบูรณาการสาระและการปฏิบัติ

2.1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมไว้ดังนี้

2.1.3.1 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง วิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัด การวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน

2.1.3.2 มีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ เลือกใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

2.1.3.3 มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความตระหนัก ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย และเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน เพื่อนครู และชุมชน

2.1.4 สมรรถนะสำคัญสมรรถนะที่สำคัญที่หลักสูตรกำหนดเพื่อ เสริมสร้างให้เกิดกับครูผู้สอน ประกอบด้วยสมรรถนะ 3 ด้าน ดังนี้

2.1.4.1 ด้านความรู้ ประกอบด้วย

1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐาน/
ตัวชี้วัด

3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
ตามสภาพจริง

4) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

5) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อและแหล่งเรียนรู้

6) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

2.1.4.2 ด้านทักษะ ประกอบด้วย

1) ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

2) ความสามารถในการสร้างสื่อ เลือกใช้สื่อและแหล่ง
เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการเลือกใช้เครื่องมือวัดและ
ประเมินผลได้เหมาะสม

4) ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

5) ความสามารถในการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้
ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

2.1.4.3 ด้านคุณลักษณะประกอบด้วย

1) ตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ

2) ปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ

3) รักและศรัทธาในวิชาชีพ

4) มีวินัยและความรับผิดชอบในวิชาชีพ

- 5) ดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม
- 6) ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 7) สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการ

จัดการเรียนรู้

2.1.5 โครงสร้างของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมครอบคลุมสมรรถนะ 3 ด้าน จำนวน 17 สมรรถนะ แบ่งออกเป็น 5 หน่วย ระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 20 ชั่วโมง ดังนี้

2.1.5.1 หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ (3 ชั่วโมง)

แนะนำหลักสูตร ความเป็นมาของหลักสูตร ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง สภาพปัญหาและความจำเป็นในการอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง และทดสอบก่อนฝึกอบรม

2.1.5.2 หน่วยที่ 2 ครูดีมีคุณธรรมและจรรยาบรรณ (4 ช.ม.)

คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง คือมีคุณลักษณะที่มีความตระหนักในการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงมีการปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพื่อร่วมงาน

2.1.5.3 หน่วยที่ 3 รู้หลักสูตร วิธีสอนดี เด็กมีคุณภาพ (4 ชั่วโมง)

การวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัด วิเคราะห์กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด วิเคราะห์ภาระงานและชิ้นงาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน

ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร ซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะมาตรฐาน/ตัวชี้วัดตามหลักสูตร การวิเคราะห์ภาระงานและชิ้นงาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนที่จะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และออกแบบการเรียนรู้

2.1.5.4 หน่วยที่ 4 ออกแบบการเรียนรู้ เขียนแผนการสอน (6 ชั่วโมง)

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การนำหลักทฤษฎีการจัดการเรียนรู้มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน (6 ชั่วโมง)

การออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของ
การจัดการเรียนการสอนนักเรียนจะได้รับประสบการณ์ที่ดี นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น
อยากเรียน และเกิดการเรียนรู้ที่เต็มศักยภาพ ก็ขึ้นอยู่กับ การออกแบบการจัดการเรียนรู้
ของครูผู้สอน

2.1.5.5 หน่วยที่ 5 วัดผลหลายวิธีมีความเป็นธรรมชาติ (3 ช.ม.)

วิเคราะห์แนวทางและเครื่องมือการวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ออกแบบเกณฑ์การให้คะแนน

2.1.6 เนื้อหาของหลักสูตรเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม

ประกอบด้วยเนื้อหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน 3 ด้าน ได้แก่

2.1.6.1 ด้านความรู้ ได้แก่ เรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเรื่องการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และเรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

2.1.6.2 ด้านทักษะ ได้แก่ การออกแบบการเรียนการสอนตาม
สภาพจริงการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและ
การเลือกใช้แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้

2.1.6.3 ด้านคุณลักษณะ ได้แก่ พฤติกรรมสำคัญที่ครูผู้สอน
จะต้องได้รับการเสริมสร้างให้เกิดกับตนเอง คือ มีความตระหนักในการจัดการเรียน
การสอนตามสภาพจริงมีการปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
เพื่อร่วมงาน

2.1.7 กิจกรรมการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรมตาม
หลักสูตรนี้ ใช้การบรรยาย การถามคำถามการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง
การเรียนรู้ร่วมกันแบบกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย การทำกิจกรรมร่วมกัน การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ด้วยตนเองในบางโอกาส
โดยมีขั้นตอนในการอบรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1.7.1 ขั้นเตรียมความพร้อม

2.1.7.2 ขั้นการฝึกอบรม

2.1.7.3 ขั้นสรุปและวัดผล

กิจกรรมในการฝึกอบรมใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติเป็นแนวคิดหลัก โดยวิทยากรชี้แจงการทำกิจกรรมในแต่ละหน่วย แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาใบความรู้ ทำกิจกรรมตามใบงาน นำเสนอหน้าห้องฝึกอบรม และส่งงานในแต่ละหน่วย

2.1.8 สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมประกอบด้วย เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ใบความรู้ ใบงาน PowerPoint

2.1.9 การวัดและประเมินผลดำเนินการ

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นหลักสูตรฝึกอบรมครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 กำหนดการประเมินเป็น 2 ระยะ ดังนี้

2.1.9.1 ก่อนการฝึกอบรม ดำเนินการทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ของครู โดยใช้แบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ และให้ครูประเมินตนเอง

2.1.9.2 หลังการอบรม ดำเนินการทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ของครู โดยใช้แบบทดสอบ จำนวน 60 ข้อ ให้ครูประเมินตนเอง และประเมินความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม

2.2 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมก่อนนำไปใช้

การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

2.2.1 ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ได้เพิ่มความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาและปรับปรุงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาได้มีการปรับภาษาให้มีความกระชับและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.3 เนื้อหา ได้ปรับเรียงเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องตามลำดับความยากง่าย ตลอดจนปรับภาษาให้เหมาะสมมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2.2.4 กิจกรรมในการอบรม ได้ปรับให้มีความต่อเนื่องและมุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มย่อย

2.2.5 การวัดและประเมินผลของหลักสูตรฝึกอบรม ได้ประเมินความสำเร็จของหลักสูตร และประเมินการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนได้ปรับการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องเหมาะสมกับโครงสร้างและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกอบรม

การนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ไปใช้ในการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดศูนย์อำนวยการเครือข่ายนาแก้วบ้านแป้น และศูนย์อำนวยการเครือข่ายโพนสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 20 คน โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยการทดสอบและผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะความสามารถ และด้านคุณลักษณะ

3.2 การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง สมรรถนะด้านความรู้

3.3 การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้านทักษะ

3.4 การสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากการนำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอน ได้ผลการประเมินดังนี้

4.1 การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง มาเปรียบเทียบระหว่างก่อน และหลังการฝึกอบรม โดยรวม ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมตามหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

การประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
หลังการฝึกอบรม	370	280.00	5.82	1811	165607	43.84**
ก่อนการฝึกอบรม	370	189.50	5.32			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 280 และก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 189.50

4.2 การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง สมรรถนะด้านความรู้ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมตามหลักสูตร ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้านความรู้

การประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
หลังการฝึกอบรม	150	124.10	3.97	958	46506	39.57**
ก่อนการฝึกอบรม	150	76.20	4.03			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ด้านความรู้ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 124.10 และก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 76.20

4.3 การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง สมรรถนะด้านทักษะ ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง
ของครูผู้สอนด้านทักษะ ระหว่างก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม

การประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
หลังการฝึกอบรม	120	110	1.71	608	18854	30.77**
ก่อนการฝึกอบรม	120	79.60	3.89			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการประเมินตนเอง และประเมินชิ้นงานโดยผู้วิจัย สมรรถนะ
ด้านทักษะการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ การนำ
หลักจิตวิทยา ทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนพบว่า ผลการประเมินผู้
เข้ารับการฝึกอบรม หลังการเข้ารับการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการ
ฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 110
และก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 79.60

4.4 การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง สมรรถนะด้านคุณลักษณะ
ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินตนเอง สมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนด้านคุณลักษณะ ระหว่างก่อนการฝึกอบรม
และหลังการฝึกอบรม

การประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
หลังการฝึกอบรม	100	45.90	1.61	245	3079	27.08**
ก่อนการฝึกอบรม	100	33.65	1.30			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 การประเมินตนเองสมรรถนะด้านคุณลักษณะ พบว่า ผลการ
ประเมินตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังการเข้ารับการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย
สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยมีค่าเฉลี่ย
หลังการฝึกอบรมเท่ากับ 45.90 และก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 33.65

4.5 การสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อ

หลักสูตรฝึกอบรม ดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรม
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม	4.27	.21	มาก
1. หลักสูตรฝึกอบรมครอบคลุมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา	4.80	.41	มากที่สุด
2. เนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหาเหมาะสม	4.30	.47	มาก
3. การจัดรูปเล่มและภาพประกอบของเอกสารฝึกอบรม	3.75	.44	มาก
4. การใช้ภาษาและตัวอักษรของเอกสารฝึกอบรม	4.10	.85	มาก
5. เอกสารการฝึกอบรมสามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการปฏิบัติและการนำไปประยุกต์ใช้	4.40	.50	มาก
ด้านความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ	4.64	.12	มากที่สุด
1. ระบบการลงทะเบียน	5.00	.00	มากที่สุด
2. ระยะเวลาในการอบรม	4.65	.48	มากที่สุด
3. สถานที่อบรม	4.35	.48	มาก
4. บรรยากาศในการฝึกอบรม	4.75	.44	มากที่สุด
5. การอำนวยความสะดวกในการอบรม	4.35	.48	มาก
6. คุณภาพของสื่อ/สไลด์ทัศนูปกรณ์	4.75	.44	มากที่สุด
ด้านความพึงพอใจต่อคณะวิทยากร	4.20	.00	มาก
1. หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	4.00	.00	มาก
2. หน่วยที่ 2 ครูดีมีคุณธรรมและจรรยาบรรณ	4.00	.00	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3. หน่วยที่ 3 รู้หลักสูตรวิธีสอนดีเด็กมีคุณภาพ	5.00	.00	มากที่สุด
4. หน่วยที่ 4 ออกแบบการเรียน เขียนแผนการสอน	4.00	.00	มาก
5. หน่วยที่ 5 วัดผลหลายวิธีมีความเป็นธรรม	4.00	.00	มาก
ด้านความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ	4.84	.10	มากที่สุด
1. ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม	5.00	.00	มากที่สุด
2. เกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ	4.45	.51	มาก
3. มองเห็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด
4. ได้แนวทางในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.75	.44	มากที่สุด
5. ได้แนวทางในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.49	.07	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ และด้านความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม 2) ด้านความพึงพอใจต่อคณะวิทยากรเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับมาก

4.6 ผลการศึกษาการใช้หลักสูตร พบว่า หลักสูตรควรมีการปรับปรุงดังต่อไปนี้

4.6.1 ปรับเวลาในการอบรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละหน่วย เพื่อให้เวลาแต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์กัน

4.6.2 ปรับกิจกรรมในแต่ละหน่วย จัดเรียงลำดับให้มีความต่อเนื่อง และจัดลำดับกิจกรรมการอบรมให้ต่อเนื่องกัน

4.6.3 ปรับปรุงภาษาในใบงานและใบความรู้ให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย การแบ่งเนื้อหา หัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย และเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีความสุข

4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการฝึกอบรม

ภาพประกอบ 4 บรรยากาศการฝึกอบรม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพูดคุยกับผู้เข้ารับการอบรม ขณะร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม และการฝึกปฏิบัติงานระหว่างอบรม จากนั้นนำข้อคิดเห็นดังกล่าว มาพิจารณาความสัมพันธ์แล้วเขียนสรุปบรรยาย รายละเอียด ดังนี้

4.7.1 ความเป็นกัลยาณมิตรของวิทยากร

กิจกรรมการฝึกอบรมยึดแนวความคิดการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม และแบบสอนแนะ โดยมีหลักสำคัญว่า การเรียนรู้เกิดจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในกลุ่ม วิทยากรเป็นผู้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือ ชี้แนะ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดการเรียนรู้ นำประสบการณ์ที่ได้ไปพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้ เห็นได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม รายละเอียดดังนี้

“...วิทยากร มีความเป็นกันเอง มีความรู้ มีความสามารถ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความสุขกับการฝึกอบรม และได้มีการพัฒนาตนเองในด้านการจัดการเรียนการสอน”

“...ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสมาชิกภายในกลุ่มระหว่างการทำกิจกรรมการฝึกอบรม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้”

ภาพประกอบ 5 การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม

4.7.2 การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและการชี้แนะ

กิจกรรมการฝึกอบรมยึดการเรียนรู้แบบชี้แนะ และการมีส่วนร่วมผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการฝึกอบรม เห็นได้จากตัวอย่างการบันทึกการให้สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดังนี้

“...ในการฝึกอบรมทุกคนได้รับประสบการณ์ จากความร่วมมือของสมาชิกภายในกลุ่ม และมีความรู้ความสามารถมากขึ้น”

“...จากการได้รับคำชี้แนะ ได้รับความช่วยเหลือจากวิทยากรในการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ มีทักษะ มีคุณลักษณะ และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เชื่อมั่นว่าสามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงได้”